

A versenyző kódszáma:		Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le! Hiba esetén egyértelműen - egy áthúzással - javítson!		
<p>1. Írjon I-t az igaz, H-t a hamis állítás elé!</p> <p>a) ___ Koppány először Veszprém várát támadta meg a leviratus ősi szokása miatt.</p> <p>b) ___ I. (Szent) István idején a vármegyék száma kisebb volt, mint a várispánságok száma.</p> <p>c) ___ I. (Szent) István idején az ország központja Buda volt.</p> <p>d) ___ A hatalom alapja István korában a földbirtok (patrimonium) volt.</p> <p>e) ___ Az 1046-ban kitört pogányfelkelés célja Salamon hatalomra juttatása volt.</p> <p>f) ___ I. (Szent) László törvényeivel megszilárdította az ország belső rendjét.</p> <p>g) ___ A szabad királyi városok és a bányavárosok adóiból származó jövedelemből nyitotta meg a pécsi egyetemet I. Károly.</p> <p>h) ___ Hunyadi János kormányzóként a gyermekkirály mellett a teljes uralkodói jogkört gyakorolta.</p> <p>i) ___ A Kézai Simon által írt Gesta Hungarorum az őstörténettől Kun Lászlóig mutatja be történelmünket.</p> <p>j) ___ A Dózsa György vezette jobbágyfelkelés leverése után elvették a jobbágyok szabad költözési jogát és heti egy nap robotra kötelezték őket.</p>			a	b
			c	d
			e	f
			g	h
			i	j
			.../10	
<p>2. KAKUKKTOJÁS</p> <p>Húzza alá a sorba nem illő elemet! Választását röviden indokolja meg!</p> <p>a) ☐ harmincadvám ☐ füstpézn ☐ urbura _____</p> <p>b) ☐ Dugovics Titusz ☐ Magyar Balázs ☐ Kinizsi Pál _____</p> <p>c) ☐ Zirc ☐ Bélapátfalva ☐ Veszprém _____</p> <p>d) ☐ vilajet ☐ defter ☐ szandzsák _____</p>			a2	b2
			c2	d2
			.../8	
<p>3. Írja soronként a közös jellemzőt az adatok utáni vonalra!</p> <p>a) ☐ Thuróczy János ☐ Rogerius ☐ Anonymus _____</p> <p>b) ☐ Nánás ☐ Vid ☐ Böszörmény _____</p> <p>c) ☐ szpáhi ☐ janicsár ☐ topcsi _____</p> <p>d) ☐ Sárospatak ☐ Debrecen ☐ Pápa _____</p>			a	b
			c	d
			.../4	

4. (A) Milyen stílusú Bernini Szt. Teréz extázisa című műve? _____

(B) Adja meg három jellemző jegyét a megnevezett művészettörténeti stílusnak!

1. ....
2. ....
3. ....

(http://www.sulinet.hu/to_vabbtan/felveteli/ttkuj/18het/muvtori/muvtori18.html)

(C) Húzza alá azoknak az alkotásoknak a nevét, amelyeket ebben a stílusban alkottak!

- Grassalkovich - kastély (Gödöllő)   jáki templom   kassai Szent Erzsébet templom
 visegrádi királyi palota   Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem
 sárospataki vár Lorántffy-lodzsája

5. Oldja meg a következő feladatot!

(A) Húzza alá annak a templomnak a nevét, melyet Báthory István országbíró és erdélyi vajda építtetett!

- Szent György templom Nyírbátorban   vagy   Szent Márton prépostsági templom Kassán

(B) A Budán és Nagyváradon működő ferences főiskola soraiból melyik két nevezetes hitszónok került ki? **Húzza alá** a két nevet!

- Budai Nagy Antal   Temesvári Pelbárt   Tolnai Máté   Szalkai László,
 Laskai Osvát   Vitéz János   Szécsi Dénes

6. Írja annak a történelmi személyiségnek a nevét a jellemzés előtti vonalra, akire a megállapítások jellemzőek!

a) _____ A magyar végvári élet krónikása, 1553 augusztusában a király „a *históriáknak magyar nyelven való ékes foglalásáért*” nemességet adományozott a lantos költőnek.

(Nádasdy Tamás országbíró birtokán is élt.)

b) _____ Egykori gyulafehérvári kanonok, majd lutheránus pap, aki a radikálisabb kálvini elveket (1551-ben) Debrecenben kezdte hirdetni.

7. Oldja meg a következő feladatot! Az egyes feladatrészek megoldása előtt tekintse át az egész feladatot!

(A) Írja be az alábbi táblázat fejlécébe a történelmi személyek neveit (balról jobbra haladva) uralkodásuk szerint időrendi sorrendben!

- I. Rákóczi György   Bethlen Gábor   Szapolyai János   Báthory Gábor   II. Rákóczi György
 Wesselényi Ferenc   János Zsigmond   Bocskai István   Báthory István

név:								
adat sorszáma:								

(B) Rendezze betűjelekkel a táblázatba – a megfelelő személy neve alá – az adatokat!

- (1) Közreműködésével kötik meg 1606-ban a zsitvatoroki békét.
- (2) Zsigmond Ágost halála után lengyel királlyá választják.
- (3) Erőszakos kormányzásával, erkölcstelen magatartásával maga ellen fordítja az erdélyi rendeket.
- (4) Anabaptistákat telepített Erdélybe, akik cserép, vas, fa, üvegedényekkel látták el Erdélyt.
- (5) Sikertelen hadjáratot vezetett a lengyel trón elnyeréséért.
- (6) 1538-ban Váradon békét kötött Ferdinánddal.
- (7) 1645-ben, a linzi békekötéskor a hét tiszai vármegyét (Partium) kapja meg.
- (8) A harmincéves háborúban csatlakozott Pfalzi Frigyeshez.
- (9) 1570-ben, a speyeri egyezményben lemond a magyar trónról.

(C) Kinek a nevét nem illesztette a táblázatba? _____

Választását indokolja meg! _____

8. Egészítse ki az etnikai átalakulásról szóló hiányos szöveget!

„A tizenöt éves háború alatt a katonaság fosztogatásai és gyilkosságai mellett az emberi életre az igazi csapást az éhínségek és a járványok mérték ...” (Pálffy Géza: A tizenhatodik század története, Pannonica, 2000, 173.p)

- a) „A 16.század legnagyobb etnikai átalakulását a(z) _____ számottevő magyarországi térnyerése jelentette ..... ezt elősegítette, hogy a török betörések az Al-Duna és a Száva partvidékén falvakat, mezővárosokat tett tönkre .... Brankovics György despota és utódai katonai szolgálat fejében a határ mentén jelentősebb birtokokat kaptak. Ezekre ők is nagy számban telepítették át honfitársaikat, sőt görögkeleti monastorokat is alapítottak.” (i.m.174.p.)
- b) „A Muraköztől egészen Morvamezőig a Királyi Magyarország és az osztrák tartományok határán egy viszonylag széles _____ által (i) lakott sáv alakult ki.”(i.m.185.p)
- c) „A(z) _____ térnyerését jelentősen elősegítette, hogy a 16.század második felétől Havasalföldről és Moldvából a romló politikai-gazdasági viszonyok miatt erőteljes bevándorlás kezdődött” (i.m.187.p.)

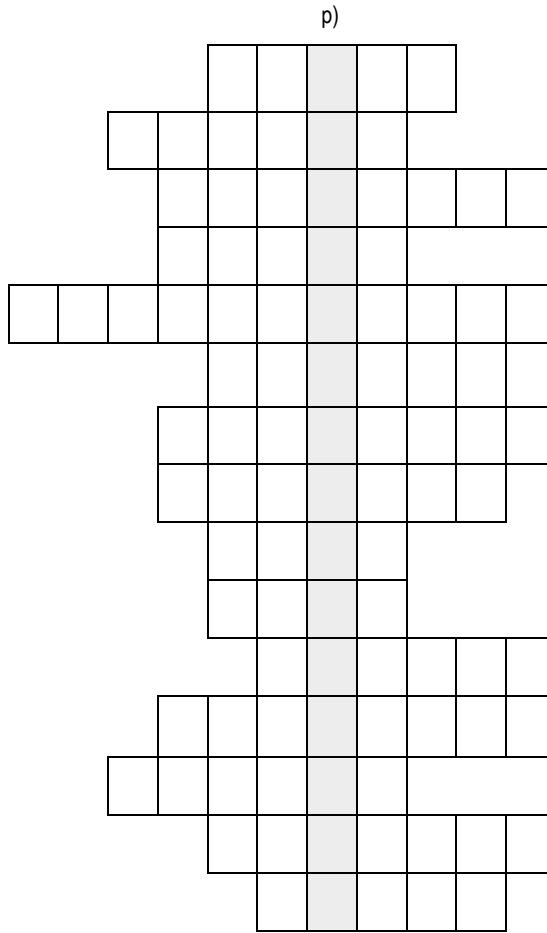
a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
.../12	

a	b
c	
.../3	

9. REJTVÉNY

Írja be soronként a meghatározásnak megfelelő megoldásokat!

- a) 1697-ben Savoyai Jenő itt győzött a török felett
- b) 1051-ben és 1052-ben megtámadta Magyarországot
- c) I. Károly idején a leghatalmasabb tartományúr
- d) A király után a legnagyobb méltóság
- e) III. Béla által létrehozott hivatal
- f) Az érsek követi az egyházi hierarchiában
- g) Szapolyai János felesége
- h) 17-18. századi Magyarország területén vívott Habsburg-ellenes harcokban részt vevő katonákat nevezték így
- i) Könyves Kálmán által meghódított dalmát város
- j) 1684-ben a Habsburg Birodalom, Lengyelország, Velence részvételével létrejött törökellenes szervezet. Szent .....
- k) Huszita vezér. Hunyadi Mátyás birtokai átadása fejében bárói rangra emelte
- l) A Hármaskönyv alkotója
- m) Géza, László, Salamon ezen a helyszínen győzték le az országra törő besenyőket
- n) Tárnokmester I. Károly idején
- o) Erekytartó (például Szent László koponyájának elhelyezésére is szolgált)

q-r) **Magyarázza meg röviden a függőleges sorba írt fogalmat!**

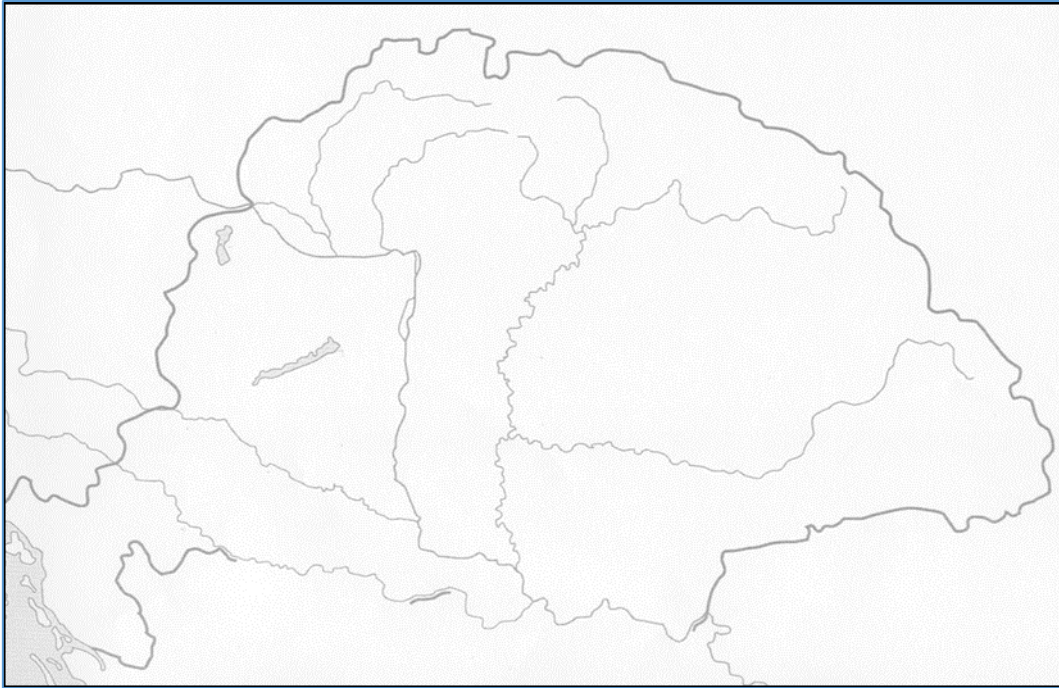
a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	n
o	p
q	r
.../18	

10. (A) Egészítse ki az alábbi táblázatot!

történelmi helyszín	esemény	időpont	a szembenálló vezérek neve
Kőszeg	Szulejmán egy hónapon át ostromolta a várat	a)	Jurisics Miklós / Szulejmán
b)	Török ostrom	c)	Dobó István / Ahmed budai pasa és Ali pasa
Szigetvár	Szulejmán ostromgyűrűbe zárta a várat	1566	d) ..... / Szulejmán
e)	Bocskai István követei megkötötték Mátyás főherceggel a békét	f)	

a	b
c	d
e	f
.../6	

10. (B) *Jelölje a helyszíneket kezdőbetűjükkel a mellékelt kontúrtérképen!*

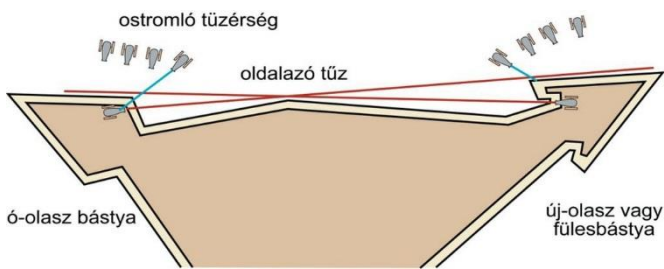
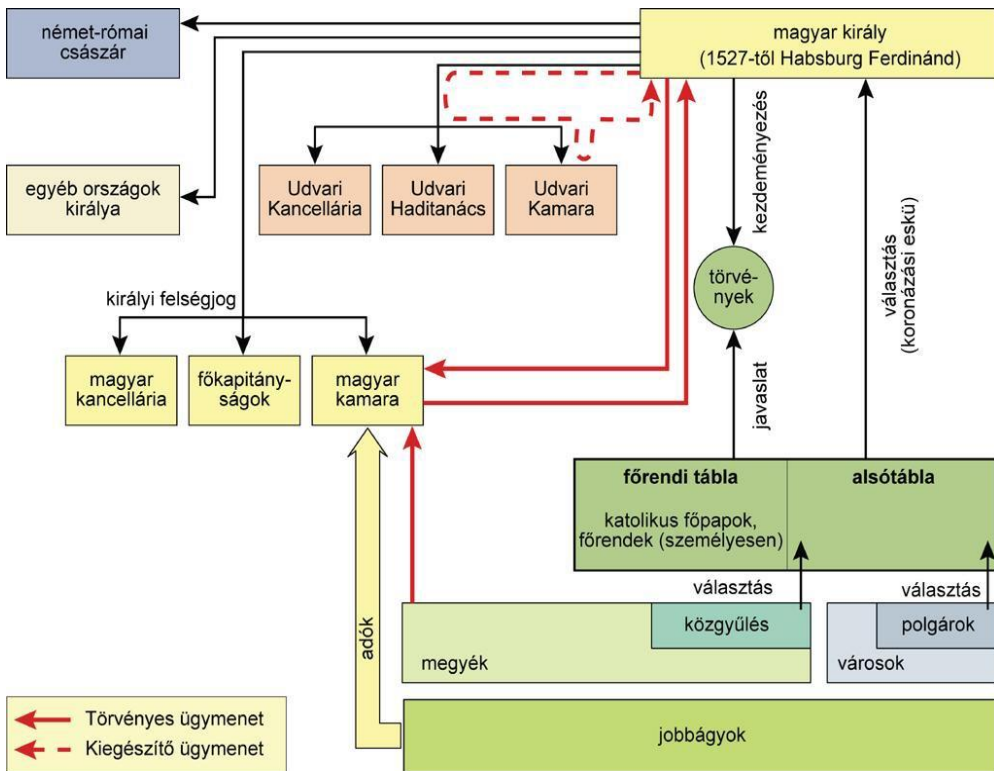

g	h
---	---

i	j
---	---

.../4
----

11. Esszé: A mellékelt források és saját ismeretei alapján mutassa be a királyi Magyarország államigazgatását, a védelmi rendszerét, az uralkodó és a rendek kapcsolatát!

(Száray Miklós: Történelem II. tankönyvéhez készült CD-ről)

„Az ország karai és rendei elhatározták, hogy a véghelyeknek a megerősítésére az összes urak...a jobbágyaikat,a mondott adóra nézve tett összeírás szerint hat napi ingyen munkára (csak is az aratás és a szüret idejét véve ki) kibocsássák és kiküldjék...”(az 1557-es pozsonyi országgyűlés törvényeiből)

